

Kavalíři v barvách ruby (vlevo) a black and tan (vpravo). Ilustrační foto – nebylo pořízeno u J. Severové

S kavalíry ze století do století

Paní Jiřina Severová chová kavalíry bezmála čtvrt století. Už v roce 1983 si pořídila svoji první fenku tohoto plemene. Nadchla ji natolik, že časem přibyla druhá, potom třetí... Pražský byt začal být najednou příliš těsný.

A tak se před osmi lety přestěhovala na chalupu ve středních Čechách, aby se mohla obklopit kavalíry dle libosti a zasvětila jim svůj život. Nyní s ní bydlí jedenáctihlavá kavalíři smečka, paní Severová se stala hlavní poradkyní chovu pro toto plemeno v klubu chovatelů Kavalír a King Charles španělů -Praha, je úspěšnou chovatelkou a vystavovatelkou (z jejího chovu dosáhlo již 6 jedinců titulu Interšampion a jeden pes byl dokonce nominován na Cruftovu výstavu), spoluautorkou monografie o kavalírech, která vyšla už ve druhém vydání. Těžko bychom hledali někoho povolanějšího, kdo by nám mohl zodpovědět pár otázek týkajících se chovu tohoto plemene v ČR.

Můžete popsat, jak se u nás kavalíři „zabydlovali“? Toto dnes velmi populární plemeno u nás přece nemá nijak zvlášť dlouhé kořeny...

První pár kavalírů dovezla z Anglie paní Milada Semerádová z Prahy v roce 1975. Byl to pes v barvě black and tan a triko-

lorní fena. Od té doby se chov nesmírně rozšířil, vždyť naše plemeno dnes bývá na mezinárodních i národních výstavách často ze všech nejpočetnější. Není žádnou vzácností, když je přihlášeno i více než 80 jedinců obou pohlaví. Svědčí to

Fenka Umma se štěnětem z chovu paní Severové

o velkém zájmu ze strany veřejnosti. Bohužel tato módnost s sebou nese zájem „rádobychovatelů“ produkujících štěňata bez průkazu původu.

Do dnešního dne bylo odchováno řádově něco kolem 10 000 štěňat (což dokazují zápisová čísla vydávaná ČMKU, například já sama mám teď na vrh narozený v polovině října číslo 9255). Fenky kavalíra mívají průměrně 4 štěňátka. Ročně se v našem klubu odchovává kolem 130 vrhů.

Jaká je vůbec úroveň českého chovu?

Úroveň chovu jednoznačně stoupá, a to zejména po roce 1989. Je to především díky možnosti volného pohybu a získávání kontaktů mezi chovateli v Evropě. Tím se také zvýšila možnost dovozu zajímavých jedinců s anglickou krví. To všechno mělo pozitivní vliv. Konkurence je tak velká, že získat třeba titul Český šampion je velice náročné.

V chovu se podařilo značně vylepšit typ hlavy kavalíra a zmenšit jeho výšku

a s tím spojenou hmotnost. Výrazně ubylo velikých kavalírů vážících i 12 kilo. Rovněž se výrazně zlepšil pigment oka, již vidíme světlé oko velice zřídka a také ubývá melírování srsti. Už dávno neplatí, že blenheim má krátké uši, všechny barevné rázy se dost sjednotily v typu, barvě a velikosti. Kavalír zase začíná být tím malým roztomilým psíkem, jakým by měl být. Ještě je dost jedinců, kteří by mohli být kratší v těle, pevnější ve hřbetě, mohli by mít kratší nos, černé oko... Slabinou jsou mnohdy posuzovatelé, kteří nevědí, kam se chov ubírá, a klidně preferují velká a dlouhonosá zvířata. Dokonce se stalo, že rakouská posuzovatelka postihovala velké a tmavé oko, tedy to, co dělá kavalíra kavalírem. Pak je těžké požadovat na bonitaci u psů pravý opak!

Jak známo, existují čtyři ustálené barevné rázy kavalírů. Lidi často zajímá, zda je možno je mezi sebou libovolně křížit...

Ano, u nás v klubu se barevné rázy mohou mezi sebou křížit bez omezení. Jen by si každý chovatel měl uvědomit, proč tak činí. Pokud jen proto, že pes „bydlí“ vedle v ulici, pak by to raději dělat neměl. Tímto mezibarevným křížením je možné dosáhnout určitých vylepšení například srsti, sytějšího pigmentu, ale chovatel si musí uvědomit, že štěňátka mohou mít barevné vady a ani jiné vylepšení se nakonec konat nemusí. Spojování různých barev představuje risk, a proto by se do něj měl pustit jen zkušený chovatel, který je s plemenem dostatečně obeznámen a ví, čeho se může dočkat!

Když se někdo rozhodne pro pořízení štěňátka kavalíra, na co by si měl dát při výběru největší pozor?

Úspěch na výstavě

Nový zájemce by si měl štěně především pořádně prohlédnout. Měl by mít rozmyšleno, zda si ho chce pořídit jen tak, pro radost, nebo na výstavu a na chov. Samozřejmostí by měla být kupní smlouva, kde je štěně popsáno. Žádaný smlukový skus v době odběru není zárukou, že stejný skus bude mít dotýčný jedinec i po přezubení. U kavalírů je naprosto běžné, že předkus štěněte se změní na normální skus nůžkový (dochází k tomu nejméně v 85 procentech případů). Proto ani štěně s předkusem nelze předem zatratit. Občas se u štěňat vyskytuje pupeční kýla, ale ani ta nepředstavuje žádný velký problém a není důvodem k nezařazení do chovu. Na výstavu ale je navíc nutné, aby jedinec

byl dobře vybarven, měl dostatek pigmentu, pěkný typ hlavy a dobrou stavbu těla. Navíc by štěně mělo být označeno buď čipováním, nebo tetováním, je možno použít i obě metody. Osobně se mi zdá čipování pro štěně méně drastické.

Jak jsou na tom kavalíři se zdravím?

Zdravotní problémy tohoto plemene bývají bohužel často značně zveličovány. U kavalírů panuje podobná situace jako u většiny jiných plemen, některý jedinec má občas ten či onen problém, jiný nemá problém žádný, ale to je přece normální! U nás v klubu podporujeme iniciativu členů, aby hlídali zdraví svých svěřenců tím, že zdarma zveřejňujeme v klubovém zpravodaji výsledky vyšetření srdce jejich psíka specialistou kardiologem, či jiná vyšetření, ale žádné není povinné.

Kavalíři nejsou nějak extra dlouhověcí, ale už počet veteránů na různých typech výstav jasně ukazuje, že nic není tak horké, jak se uvaří! Je zcela běžné, že uveřejňujeme zcela negativní výsledky u šesti a víceletých zvířat.

Myslím, že osvěta, kterou léta provádíme prostřednictvím našeho klubového zpravodaje, nese své ovoce. Sami chovatelé nechávají své feny a psy vyšetřovat, tato vyšetření uvádějí v nabídkových inzerátech. Jsem zásadně proti tomu, aby se vyšetření srdce (popřípadě kloubů) nařizovalo. Každé nařízení bývá v Čechách podle možností ihned obcházeno, a tak se vlastně dobrý úmysl mívá účinkem. Je daleko lepší, když se chovatelé mezi sebou sami dobrovolně předhánějí, kdo má více a lépe vyšetřeného psíka nebo fenečku.

Co vás vlastně na kavalírech tak nadchlo, že jim zůstáváte věrná?

Kavalíři mě zaujali svou báječnou povahou, inteligencí a přizpůsobivostí. S dětmi budou řídit, běhat, skotačit, s důchodcem se budou důstojně procházet. Snad jediné, čím jsou trochu „únavní“, je jejich bezmezná chuť k jídlu. Svou misku zhltnou doslova během vteřiny a zírají, co by se ještě dalo někde „zblajznout“. Nepohrdnou ani kůrkou chleba. Při jejich žravosti je tak těžké udržet výstavní jedince ve výstavní kondici! Chce to pevnou vůli od majitele, ne každý odolá těm krásným loudícím očím! Rádi se mazlí a vůbec dávají najevo svou lásku ke všem lidem, ne nadarmo jim Angličané říkají „nevěrní“.

Podle mého názoru nejsou psy vhodnými do kotce (či jiného zařízení) mimo kontakt s lidmi. Přežijí, ale nejsou šťastní, stále jim něco chybí. A majitel přichází o mnoho!

Na dálku rozmlouvala Lea Smrčková

Chovatelka uprostřed své kavalíří smečky. Celodenní kontakt se psy je pro ni samozřejmostí.